

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om förbud mot anordningar som försvårar trafikövervakningen och om ändring av 75 § vägtrafiklagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en lag om förbud mot anordningar som försvårar trafikövervakningen. Genom lagen upphävs lagen om förbud mot anordningar som försvårar hastighetsövervakningen.

Enligt den föreslagna lagen blir det på vägar som avses i vägtrafiklagen förbjudet att i motordrivna fordon som registrerats i Finland och deras släpvagnar använda och inehålla anordningar vilkas syfte är att avslöja anordningar för övervakning av vägtrafiken eller att störa användningen av sådana.

Lagen avses bli tillämpad på anordningar som har till syfte att försvåra trafikövervakningen och att möjliggöra överträdelse av trafikreglerna utan risk för att bli ertappad och drabbas av straffrättsliga påföljder.

Dessutom föreslås att det skall bli förbjudet att importera eller tillverka sådana anordningar i spridningssyfte, hålla dem till

salu, sälja eller annars överlåta dem samt installera dem i motordrivna fordon eller deras släpvagnar. Enligt förslaget kan böter ådömas för överträdelse av förbudet mot användning och innehav av anordningarna. Påföljden av lagstridig spridning av anordningarna föreslås vara böter eller fängelse i högst tre månader.

En förbjuden anordning döms förverkad till staten. Förslaget innehåller också bestämmelser om företagande av husrannsakan och kroppsvisitation i syfte att finna detektorer eller störningsanordningar.

Dessutom föreslås ändringar i bestämmelserna om grunder för körförbud i vägtrafiklagen.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt efter att de har antagits och blivit stadfästa.

MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Lagstiftning och praxis

Bestämmelser om förbud mot radardetektorer och anordningar som stör användningen av radar för hastighetsövervakning i vägtrafik ingår i lagen om förbud mot anordningar som försvårar hastighetsövervakningen (733/1985), nedan radardetektorlagen. Enligt 1 § 2 mom. avses med radardetektor i denna lag en anordning vars syfte är eller som används för att upptäcka eller avslöja radar för hastighetsövervakning i vägtrafik.

Lagens tillämpningsområde avgränsades i enlighet med de behov som polisen hade när lagen stiftades. Polisen har redan länge använt olika tekniska hjälpmedel vid trafikövervakningen såsom radar, kamera, videokamera och anordningar som beräknar fordons medelhastighet. När lagen stiftades var trafikradar för mätning av fordons hastigheten den enda anordning i polisens bruk för vars upptäckande bilisterna hade tillgång till detektorer. Dessutom pågick utvecklingen av sådana för bilisterna avsedda anordningar med vilka användningen av radar skulle kunna störas på teknisk väg. De här anord-

ningarna väntades stå till också de finländska bilisternas förfogande inom kort. Med anledning av den trafikförsäkerhetsrisk som användningen av anordningarna i fråga utgör var det nödvändigt att stifta en lag som förbjöd användningen av radardetektorer och anordningar som stör radarn samt importen och tillverkningen av dem i spridningssyfte, hållande till salu, försäljning och annan överlåtelse av dem samt installering av dem i motordrivna fordon och deras släpvagnar.

1.2. Bedömning av nuläget

Den snabba utvecklingen inom områdena teknik och elektronik har på senare år resulterat i ny apparatur för trafikövervakning som kan användas vid övervakningen av hur hastighetsbegränsningarna, köravstånden och de största tillåtna vikterna iaktas samt hur ljussignaler i korsningarna följs. Exempelvis för mätning av fordonshastigheter i trafikövervakningssyfte har polisen sedan 1994 haft tillgång till lasermätare. Dessa skiljer sig från radar för hastighetsövervakning så, att de mäter hastigheten med hjälp av laserstrålar i stället för radiovågor. Laserhastighetsmätare kan inte betraktas som sådan radar för hastighetsövervakning som avses i lagen om förbud mot anordningar som försvårar hastighetsövervakningen. Den nämnda lagens tillämpningsområde omfattar således inte anordningar vilkas syfte är att upptäcka eller avslöja sådana anordningar eller att störa användningen av anordningar för hastighetsövervakning i vägtrafik. Dessutom har polisen under 1996 och 1997 utvidgat användningen av automatisk kamerautrustning inom hastighetsövervakningen och infört automatisk övervakning vid trafikljus. I dessa uppgifter kommer man bl.a. att använda laserhastighetsmätare. De nämnda mätanordningarna eller kombinationer av sådana och andra övervakningsanordningar är inte sådana övervakningsanordningar som avses i 1 § 1 mom. radardetektorlagen.

På grund av den snabba produktutvecklingen i fråga om elektroniska och tekniska anordningar får polisen tillgång till allt mera avancerad apparatur för trafikövervakning. Inom hastighetsövervakningen används allt mer laser- och digitalteknik som möjliggör en effektivare utplockning ur trafikströmmarna av t.ex. fordon som överskrider hastighetsbegränsningarna. Apparaterna kan

kombineras med digitala kameror eller videokameror som tar upp bilden av fordonet på band och registrerar data om händelsen. Dessutom kan fordonet i fråga identifieras omedelbart utifrån uppgifterna i fordonsregistret med hjälp av en till utrustningen kopplad apparat som läser av registernumret och en flyttbar arbetsstation som är uppkopplad till polisens datasystem och som är belägen på övervakningsplatsen. Denna teknik kan användas också när iakttagandet av ljussignaler övervakas.

Köravståndet mellan fordon kan mätas med laseranordningar. Polisen kan med hjälp av en radiosignal förflytta bildinformation och andra data som gäller en händelse från mätplatsen i digital form till önskat ställe, t.ex. en patrull vars uppdrag det är att hejda fordon. Dessutom är det möjligt att i ett system som baserar sig på automatisk övervakning överföra bilder och annan information till polisens verksamhetsställe med hjälp av radiosignaler eller telefonnätet. I Finland har polisen övervägt att gå över till digital registrering och överföring av övervakningsdata inom den automatiska trafikövervakningen.

Med dagens teknik kan fordonens största tillåtna vikt och dimensioner övervakas utan att fordonen hejdas. Med givare som placerats i körbanan kan man utreda fordonets vikt, och dimensionerna utreds med lasermätare. Övervakningsåtgärderna kan då inriktas på de fordon som överskrider de tillåtna dimensionerna. Vid överföringen av digital information mellan övervakningsanordningarna kan man dessutom använda infrarödteknik, t.ex. för att aktivera en automatisk övervakningsanordning när ett fordon närmar sig övervakningsplatsen.

I de övervakningsanordningar som tas i bruk i framtiden och de nyaste i bruk varande övervakningsanordningarna används allt oftare laser-, infraröd- eller digitalteknik. Den information som erhållits vid övervakningen upprevaras, behandlas och överförs också allt oftare i digital form. Vid överföringen används antingen radiovågor eller kabelnät.

I och med att avancerade anordningar för trafikövervakning tas i bruk lanseras på marknaden samtidigt också allt mer avancerad apparatur för upptäckande och störning av övervakningsanordningarna. Exempelvis har bilisterna numera tillgång till anordningar vilkas syfte är att avslöja eller störa laserhastighetsmätare, och enligt gällande be-

stämmelser är det inte förbjudet att använda dem. Det är sannolikt att bilisterna skaffar nya detektorer och störningsanordningar när utbudet av sådana ökar och börjar använda dem i avsikt att försvåra trafikövervakningen och möjliggöra överträdelse av trafikreglerna utan risk för att bli ertappade och drabbas av straffrättsliga påföljder. Användningen av detektorer och störningsapparatur med vars hjälp man kan kringgå övervakningen ökar negligierandet av trafikreglerna och därmed också risken för trafikolyckor. Så har till exempel användningen av apparater som avslöjar anordningar för hastighetsövervakning konstaterats leda till överträdelse av hastighetsbegränsningarna, vilket försvagar trafiksäkerheten. Användningen av sådana detektorer har dessutom konstaterats medföra risksituationer för andra fordon i sådana fall där föraren bromsar in hårt sedan dektorn har signalerat att en anordning för hastighetsövervakning finns i omgivningen. Om användningen av detektorer eller störningsapparatur tillåts till den del som går utöver radardetektorlagen äventyras en störningsfri övervakning.

Av ovan nämnda skäl behövs en lag vars tillämpningsområde omfattar både de anordningar för försvårande av trafikövervakningen som redan är i bruk och de som tas i bruk i framtiden.

2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

Ett förbud mot att använda och inneha anordningar som försvårar trafikövervakningen kan förbättra trafiksäkerheten. Användningen av anordningarna är ägnad att öka likgiltigheten för trafikreglerna, vilket i sin tur ökar risken för trafikolyckor. Den föreslagna lagen minskar förarnas möjligheter att bryta mot trafikreglerna utan risk för att bli ertappad. Medvetenhet bland förarna om att inställningen till anordningar som försvårar trafikövervakningen är negativ skulle förbättra förarnas trafikmoral.

Jämfört med radardetektorlagen syftar den föreslagna lagen till att utsträcka förbudet mot anordningar som försvårar trafikövervakningen till alla anordningar vilkas syfte är eller som används för att avslöja anordningar för övervakning av vägtrafiken eller att störa användningen av sådana. De teknis-

ka och elektroniska tillämpningar som används i trafikövervakningen utvecklas oavbrutet, och därför är det motiverat att stifta en lag vars tillämpningsområde är vidsträckt. De anordningar som förbjuds är uttryckligen sådana som är avsedda att försvåra övervakningen.

En sådan anordning för övervakning av vägtrafiken som avses i den föreslagna 1 § kan basera sig t.ex. på användningen av radio-, laser- eller infrarödsvågor eller på någon annan teknisk lösning. Den kan vara kombinerad med någon annan anordning för övervakning av vägtrafiken, t.ex. en automatisk kamera som används vid övervakning av trafikljus. Sådana övervakningsanordningar som lagen avser är också anordningar som mäter avstånden mellan fordon, fordons vikt och dimensioner eller motsvarande omständigheter. Sådana förbjudna anordningar som försvårar övervakningen och som avses i paragrafen är därmed alla anordningar vilkas syfte är att avslöja de ovan nämnda övervakningsanordningarna eller störa användningen av dem.

Ett för polisen viktigt sätt att förbättra trafiksäkerheten är att med hjälp av trafikövervakning, särskilt övervakning av körsättet, minska de slag av uppträdande i trafiken som äventyrar trafiksäkerheten. För att polisen skall vara kapabel att sköta sina övervakningsuppgifter effektivt förutsätts den oavbrutet utveckla övervakningshjälpmedlen och införa nya tekniska övervakningsmetoder. Knappheten i fråga om personresurser har dock försvårat polisens möjligheter att upprätthålla trafikövervakningens nuvarande nivå. Genom en ökad användning av tekniska övervakningshjälpmedel kan man delvis kompensera den eventuella försvagning av trafikövervakningen som bottnar i resursbristen. Det är härvid nödvändigt att en störningsfri trafikövervakning kan tryggas med tekniska hjälpmedel i enlighet med propositionen.

Den föreslagna lagen motsvarar i huvuddrag den gällande radardetektorlagen. Det är befogat att ersätta den nuvarande lagen med en ny lag eftersom tillämpningsområdet utvidgas. Samtidigt har avsikten varit att stifta en lag som till sin paragrafindelning och rubricering är åskådligare än den nuvarande radardetektorlagen.

Samtidigt föreslås bestämmelserna om grunder för körförbud i 75 § vägtrafiklagen (267/1981) bli ändrade.

3. Propositionens verkningar

3.1. Ekonomiska och organisatoriska verkningar

Propositionen har inga betydande ekonomiska eller organisatoriska verkningar.

3.2. Verkningar i fråga om trafiken

Genom ändringen säkerställs trafikövervakningens effektivitet, vilket för sin del

främjar trafiksäkerheten. Ändringen förbättrar samtidigt vägtrafikanternas rättssäkerhet och främjar en rättvis behandling av medborgarna.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid trafikministeriet. I samband med beredningen har justitieministeriet och inrikesministeriet hörts.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslagen

1.1. Lag om förbud mot anordningar som försvårar trafikövervakningen

1 §. *Tillämpningsområde.* Den föreslagna lagen gäller anordningar vilkas syfte är att avslöja anordningar för övervakning av vägtrafiken eller störa användningen av sådana. Anordningarna för övervakning av vägtrafiken kan vara t.ex. anordningar som används vid övervakning av hur körhastigheter, köravstånd och största tillåtna vikter och dimensioner samt ljussignaler iakttas. Övervakningsanordningarnas funktion kan basera sig på t.ex. radiovågor, laservågor, digitalteknik eller någon annan teknisk lösning. Anordningen kan vara kombinerad med någon annan anordning för övervakning av vägtrafiken, såsom automatiska kameror eller videokameror som används vid övervakning av trafikljus. Sådana förbjudna anordningar som avses i paragrafen är alla anordningar med det uttryckliga syftet att upptäcka eller avslöja de ovan nämnda övervakningsanordningarna eller störa användningen av dem. Dessutom förbjuds användningen av lovliga anordningar med något annat syfte som kan begagnas för avslöjande eller störning av övervakningsanordningar. Som förbjudna anordningar avsedda att störa övervakningsanordningar betraktas dock inte sådana lovliga anordningar som används i något annat syfte och som på grund av att de är i olag eller av någon annan anledning

medför störningar för en anordning för trafikövervakning.

2 §. *Användning, innehav och överlåtelse av anordningar.* Bestämmelserna i paragrafen motsvarar 2 § i den nuvarande radardektoralagen.

3 §. *Förseelse som gäller övervakningsanordning.* Brottsrubriceringen föreslås bli förseelse som gäller övervakningsanordning; detta täcker de gärningar som förbjuds i 2 § 1 mom. I sak motsvarar paragrafen 3 § 1 mom. i den nuvarande radardektoralagen, där det föreskrivs om radardektorförseelser.

Enligt 75 § 2 mom. 5 punkten vägtrafiklagen skall den som har körrätt meddelas körförbud, om han har gjort sig skyldig till ett i bestämmelsen fastställt minimiantal gärningar som är straffbara enligt vägtrafiklagen. I bestämmelsen jämställs radardektorförseelser med dessa gärningar. Denna punkt i vägtrafiklagen föreslås samtidigt bli ändrad så, att förseelser som gäller övervakningsanordning betraktas som gärningar vilka jämställs med andra trafikförseelser och utgör grunder för meddelande av förbud.

4 §. *Brott som gäller övervakningsanordning.* För överträdelse av det förbud som avses i 2 § 2 mom. kan utdömas böter eller fängelse i högst tre månader. Brottsrubriceringen föreslås bli brott som gäller övervakningsanordning. Bestämmelsen i paragrafen motsvarar, fränsett benämningen, 3 § 2 mom. radardektoralagen.

5 §. *Anmälan till den registeransvarige.*

Paragrafen innehåller en skyldighet att underrätta den registeransvarige om beslut med anledning av en förseelse som gäller övervakningsanordning. Med vederbörande ministerium avses justitieministeriet.

6 §. *Förverkandepåföljd.* Den föreslagna paragrafen motsvarar 4 § i den nuvarande radardetektorlagen.

7 §. *Tillsynsmyndigheter.* Den föreslagna bestämmelsen överensstämmer med 3 § 3 mom. radardetektorlagen.

8 §. *Husrannsakan.* Den föreslagna paragrafen gäller företagande av husrannsakan för eftersökande av en anordning avsedd för upptäckande eller störning av övervakningsanordningar. Till sitt innehåll motsvarar paragrafen 6 § 1 mom. radardetektorlagen. Enligt paragrafen kan husrannsakan alltid företas om det finns sannolika skäl till misstanke att en förseelse som gäller övervakningsanordning har begåtts. Husrannsakan kan företas endast i fordon och deras släpvagnar på grundval av misstanke om ett nämnt brott. Sannolika skäl till misstanke bör finnas. Sådana skäl är t.ex. förarens körbeteende i en hastighetsövervakningssituation, varav man kan sluta sig till att föraren sannolikt har tillgång till en anordning för avslöjande av övervakningsanordningar. Om föraren struntar i trafikreglerna t.ex. i en korsning som styrs med ljussignaler och det är allmänt känt att korsningen är försedd med en övervakningsanordning kan också detta vara ett tecken på att en anordning som försvårar övervakningen används. Användningen av en anordning med syfte att avslöja eller störa övervakningsanordningar vid framförandet av fordon berättigar dock inte till husrannsakan i förarens eller någon passagerares bostad. Husrannsakan kan företas i byggnader, rum eller slutna förvaringsplatser endast om det finns sannolika skäl till misstanke att dessa används som importlager eller tillverknings-, saluhållnings-, försäljnings-, överlåtelse- eller installationsplats för en sådan anordning. Vid företagandet av husrannsakan iaktas bestämmelserna i tvångsmedelslagen (450/1987).

9 §. *Kroppsvsitation.* Bestämmelserna i paragrafen motsvarar till sitt innehåll 6 § 2 mom. i den nuvarande radardetektorlagen. Förutsättningarna för utförande av kroppsvsitation är strängare än för utförande av husrannsakan. Synnerligen sannolika skäl föreligger t.ex. när föraren plötsligt ändrar sitt körbeteende inom verkningområdet för en

anordning för trafikövervakning eller när det med hjälp av teknisk apparatur som trafikövervakningspolisen använder kan bestyrkas att det i ett fordon begagnas en anordning med syfte att avslöja eller störa en övervakningsanordning. Vid kroppsvsitation iaktas bestämmelserna i tvångsmedelslagen.

10 §. *Tjänstemans befogenheter.* Polis-, tull- och gränsbevakningsmän har enligt förslaget rätt att avlägsna en detektor eller motsvarande anordning från ett fordon och dess släpvagn. Tull- och gränsbevakningsmän föreslås ha denna rätt endast i tjänsteutövning. Enligt 7 § radardetektorlagen har besiktningsmännen nu motsvarande rätt att tillgripa tvångsmedel. I och med att besiktningsverksamheten privatiserades förändrades besiktningsmännens rättsliga ställning, varför förutsättningar att utöva sådana befogenheter som förutsätter tjänstemannaställning inte längre finns.

11 §. *Närmare bestämmelser.* Närmare bestämmelser om verkställigheten av lagen utfärdas enligt förslaget genom förordning.

12 §. *Ikraftträdande.* Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att riksdagen har antagit den och den har stadfäst. Genom lagen upphävs lagen om förbud mot anordningar som försvårar hastighetsövervakningen jämte ändringar.

1.2. Vägtrafiklagen

75 §. *Grunder för körförbud.* Det lagnamn och den brottsrubricering som anges i 2 mom. 5 punkten föreslås bli ändrade. Grunderna för körförbud föreslås bli utsträckta att gälla alla förseelser mot övervakningsanordning.

2. Närmare bestämmelser

Avsikten är att också körkortsförordningen skall ändras utöver de föreslagna lagändringarna. Ett utkast till förordning ingår som bilaga till denna proposition.

3. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att de har antagits och blivit stadfästa.

4. Lagstiftningsordning

Den föreslagna 6 § lagen om förbud mot anordningar som försvårar trafikövervakningen, vilken paragraf gäller förverkandepåföljd, innebär ett intrång i det egendoms- skydd som tryggas genom 12 § regerings- formen. Enligt 1 mom. regeringsformen är vars och ens egendom tryggad. Enligt 2 mom. stadgas genom lag angående exprop- riation av egendom för allmänt behov mot full ersättning.

Enligt motiveringen i regeringens proposi- tion med förslag till ändring av grundlagar- nas stadganden om de grundläggande fri- och rättigheterna (RP 309/1993 rd) var av- sikten att bibehålla tolkningspraxis beträf- fande bestämmelserna i 12 § regeringsformen i förhållande till motsvarande bestämmelse i 6 § som hade gällt tidigare.

När den gällande lagen om förbud mot anordningar som försvårar hastighetsöver- vakningen stiftades konstaterade grundlag- suttskottet i sitt utlåtande (GrUU 12/1985 rd) att egendomsskyddet, som på den tiden reg- lerades i regeringsformens 6 §, enligt hävd- vunen lagstiftningspraxis inte förhindrar kriminalisering ens i de fall att kriminalise- ringen leder till att ägaren inte lagligen kan utnyttja egendom i sin besittning och att det finns risk för att egendom som utnyttjas på förbjudet sätt förverkas till staten. Enligt utlåtandet kan om bl.a. förverkandepåföljd stadgas genom en lag som stiftas i vanlig lagstiftningsordning. Utskottet ansåg dess- utom att när den enda avsikten med varan är att förhindra att lagstiftarens vilja förverklig- gas kan varans användning med fog förbju- das utan att ägaren särskilt ersätts för skan- dan.

I det aktuella lagförslaget gäller kriminalise- ringen utnyttjandet av en mycket begrän- sad egendom, och denna egendom har inte allmänt taget någon större betydelse för äga- ren. Det gäller anordningar som försvårar trafikövervakningen och möjliggör överträ- delse av trafikreglerna utan risk för att bli ertappad och drabbas av straffrättsliga på- följder. Användningen av anordningar som försvårar trafikövervakningen kan inte heller betraktas som acceptabel i ett samhälle som bygger på lag och rätt.

Enligt den föreslagna 8 § kan husrannsaka- nen företas i ett fordon och dess släpvagn, om det finns sannolika skäl att misstänka en förseelse som gäller övervakningsanordning.

Den föreslagna åtgärden innebär ett intrång i det hemfridskydd som tryggas genom 8 § regeringsformen. Enligt 3 mom. i den nämnda paragrafen kan dock genom lag stadgas om åtgärder som ingriper i hemfriden och som är nödvändiga för att de grundläggande fri- och rättigheterna skall kunna tryggas eller för att brott skall kunna utredas. Sådana intrång i hemfriden omfattas av kravet på nödvändighet, som begränsar dels de situa- tioner i vilka fullmakt att utföra husrannsaka- nen kan utfärdas, dels den omfattning i vilken fullmakten kan utnyttjas. Grundlagsut- skottet har i tidigare ställningstaganden gene- rellt förutsatt att ingrepp i hemfriden bör föreskrivas genom lag och att ingrepp i regel är möjliga endast när ett viktigt allmänt in- tresse kräver det. Det har ansetts att be- stämmelser om inte bara husrannsakan utan också om andra slag av kontroller som sträcker sig till hemfriden kan fastställas genom vanlig lag under vissa förutsätt- ningar.

Syftet med lagförslaget är att på ett hel- täckande sätt kriminalisera användningen och saluhållandet av anordningar som för- svårar trafikövervakningen. När anordningen befinner sig i ett fordon kan husrannsakan företas, om det finns skäl att misstänka en förseelse som gäller övervakningsanordning. Husrannsakan i en bostad eller på en mot- svarande plats är däremot befogad endast om det finns skäl att misstänka att bostaden används som importlager för en sådan anordning som nämns i 1 § eller som till- verkning-, saluhållnings-, försäljnings-, överlåtelse- eller installationsplats.

Enligt den föreslagna 9 § kan förare och passagerare underkastas kroppsvisitation som avses i tvångsmedelslagen, om det finns synnerligen sannolika skäl att misstänka en förseelse som gäller övervakningsanordning. I 6 § 1 mom. regeringsformen ingår en be- stämmelse om vars och ens rätt till personlig integritet. Enligt 3 mom. i den nämnda para- grafen får den personliga integriteten inte kränkas och ingen får berövas sin frihet god- tyckligt och utan laglig grund. Grundlag- suttskottet har i sina tolkningar ställt stränga- re krav än tidigare på ingrepp i den personliga integriteten. I regeringens proposition med förslag till ändring av grundlagarnas stadganden om de grundläggande fri- och rättigheterna konstateras att begränsningar skall stöda sig på lag och uppfylla de krav på godtagbarhet och nödvändighet som pre-

ciseras i tolkningspraxis. Betydelse har till denna del grundlagsutskottets senare tolkningspraxis samt samverkan av det skydd som stadgandena om grundläggande fri- och rättigheter och konventionerna om mänskliga rättigheter erbjuder. Förbudet mot godtyckliga ingrepp i den personliga integriteten begränsar enligt den nämnda propositionen lagstiftarens möjligheter att fastslå grunderna för ingrepp i den personliga integriteten och förutsätter att man genom lag garanterar rättsskyddet också i samband med inskränkningar av den personliga integriteten.

Ingreppen i den personliga integriteten och förutsättningarna för dem definieras noggrant i lagen, och begränsningarna motsvarade krav som viktiga allmänna intressen

ställer. Utförandet av en föreslagen kroppsvisitation skulle innebära ett så lindrigt ingrepp i den fysiska okränkbarheten att det inte kan anses rikta sig till det personliga skyddets kärna. Dessutom måste begränsningarna anses vara förenliga med relativitetsprincipen.

Av ovan nämnda skäl kan den föreslagna lagen om förbud mot anordningar som försvårar hastighetsövervakningen stiftas i vanlig lagstiftningsordning, enligt regeringens uppfattning. Regeringen anser dock att ett utlåtande om lagförslaget bör inhämtas av riksdagens grundlagsutskottet.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om förbud mot anordningar som försvårar trafikövervakningen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på anordningar vilkas syfte är eller som används för att avslöja anordningar för övervakning av vägtrafiken eller att störa användningen av sådana.

2 §

Användning, innehav och överlåtelse av anordningar

En anordning som nämns i 1 § får på ett område som är avsett eller används för allmän trafik inte användas eller innehas i ett motordrivet fordon som registrerats i Finland eller i dess släpvagn. Inte heller får en dylik anordning som finns i ett utomlands registrerat motordrivet fordon eller i dess släpvagn användas inom finskt territorium.

Det är förbjudet att i spridningssyfte importera eller tillverka en sådan anordning som nämns i 1 §. Det är likaså förbjudet att hålla till salu, sälja eller annars överlåta samt installera en sådan anordning i ett motordrivet fordon eller dess släpvagn.

3 §

Förseelse som gäller övervakningsanordning

Den som i strid med denna lag använder eller innehar en anordning som nämns i 1 § skall för *förseelse som gäller övervakningsanordning* dömas till böter.

4 §

Brott som gäller övervakningsanordning

Den som i strid med denna lag importerar, tillverkar, håller till salu, säljer eller annars överlåter en anordning som nämns i 1 § eller installerar en sådan i ett motorfordon eller dess släpvagn, skall för *brott som gäl-*

ler övervakningsanordning dömas till böter eller till fängelse i högst tre månader.

5 §

Anmälan till den registeransvarige

Om någon döms till straff för en förseelse som gäller övervakningsanordning och som begåtts vid framförandet av ett motordrivet fordon, skall körkortsregistermyndigheten underrättas om avgörandet på det sätt som vederbörande ministerium bestämmer.

6 §

Förverkandepåföljd

En anordning som i strid med denna lag har innehafts, använts eller införts till landet, tillverkats, hållits till salu, sålts eller annars överlåtit eller installerats skall dömas förverkad till staten. Har anordningen övergått till någon annan, förlorats eller förstörts, kan dess värde helt eller delvis dömas förverkat.

7 §

Tillsynsmyndigheter

Polisen samt tull- och gränsbevakningsväsendet skall övervaka att denna lag iakttas.

8 §

Husrannsakan

Om det finns sannolika skäl till misstanke att en i 3 § avsedd förseelse som gäller övervakningsanordning har begåtts, kan husrannsakan som avses i tvångsmedelslagen (450/1987) företas i ett fordon och dess släpvagn för att eftersöka en anordning som nämns i 1 §, utan hinder av 5 kap. 1 § 1 mom. tvångsmedelslagen.

Husrannsakan kan på motsvarande sätt företas också i byggnader, rum eller slutna förvaringsplatser, om det finns sannolika skäl att misstänka att de används som importlager eller tillverknings-, saluhållnings-, försäljnings-, överlåtelse- eller installationsplats för en sådan anordning.

9 §

Kroppsvsitation

Om det finns synnerligen sannolika skäl att misstänka att en i 3 § avsedd förseelse som gäller övervakningsanordning har begåtts, kan fordonets förare och passagerare underkastas kroppsvsitation som avses i tvångsmedelslagen, utan hinder av 5 kap. 10 § 1 mom. tvångsmedelslagen.

10 §

Tjänstemans behörighet

Polismän samt tullmän och gränsbevak-

ningsmän i tjänsteutövning har rätt att avlägsna en anordning som nämns i 1 § från ett fordon och dess släpvagn. Om anordningen inte kan avlägsnas, skall användningen av fordonet eller dess släpvagn förhindras på det sätt som bestäms i vägtrafiklagen (267/1981).

11 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning.

12 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 199 .
Genom denna lag upphävs lagen den 23 augusti 1985 om förbud mot anordningar som försvårar hastighetsövervakningen (733/1985) jämte ändringar.

2.

Lag**om ändring av 75 § vägtrafiklagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i vägtrafiklagen av den 3 april 1981 (267/1981) 75 § 2 mom. 5 punkten, sådan den lyder i lag 754/1995, som följer:

75 §

Grunder för körförbud

Den som har kör rätt skall, om inte något annat följer av 78 § 2 mom. eller 4 mom. eller 80 §, meddelas körförbud,

5) om han minst fyra gånger inom två år eller tre gånger inom ett år har gjort sig

skyldig till en gärning som är straffbar enligt denna lag, med undantag av andra gärningar som bestraffas med ordningsbot än fortkörningsförseelser, eller till en sådan förseelse mot övervakningsanordning som avses i lagen om förbud mot anordningar som försvårar trafikövervakningen (/), eller

Denna lag träder i kraft den _____ 199 .

Helsingfors den 30 december 1997

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Trafikminister *Matti Aura*

2.

Lag**om ändring av 75 § vägtrafiklagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i vägtrafiklagen av den 3 april 1981 (267/1981) 75 § 2 mom. 5 punkten, sådan den lyder i lag 754/1995, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

75 §

Grunder för körförbud

Den som har körrätt skall, om inte något annat följer av 78 § 2 mom. eller 4 mom. eller 80 §, meddelas körförbud,

5) om han minst fyra gånger inom två år eller tre gånger inom ett år har gjort sig skyldig till en gärning som är straffbar enligt denna lag, med undantag av andra gärningar som bestraffas med ordningsbot än fortkörningsförseelser, eller till sådan radardetektorförseelse som nämns i lagen om förbud mot anordningar som försvårar hastighetsövervakningen (733/85), eller

5) om han minst fyra gånger inom två år eller tre gånger inom ett år har gjort sig skyldig till en gärning som är straffbar enligt denna lag, med undantag av andra gärningar som bestraffas med ordningsbot än fortkörningsförseelser, eller till *en* sådan förseelse mot övervakningsanordning som avses i lagen om förbud mot anordningar som försvårar trafikövervakningen (/), eller

Denna lag träder i kraft den

199 .

Förordning

om ändring av 48 § körkortsförordningen

På föredragning av trafikministern

ändras i körkortsförordningen av den 7 september 1990 (845/1990) 48 § 1 mom. 4 punkten, sådan den lyder i förordning 1600/1995, som följer:

48 §

Uppgifterna i körkortsregistret

Körkortsregistret förs av fordonsförvaltningscentralen. Registret innehåller följande uppgifter:

4) uppgifter om misstänkta och begångna trafikbrott, straff och andra påföljder på grund av dem som ådömts eller bestämts för brott som nämns i 75 § 1 mom. vägtrafikla-

gen eller för andra brott som har begåtts vid förande av motordrivet fordon och som är straffbara enligt vägtrafiklagen eller för förseelser som gäller övervakningsanordning; uppgift om ordningsböter registreras endast om ordningsböter förelagts för överträdelse av hastighetsbegränsning,

Denna förordning träder i kraft den 199 .
